

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **M. A.,** zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Policie ČR, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy,** se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, č. j 2 A 5/2020 - 57,

takto:

I. Kasační stížnost se **zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Odměna advokáta Mgr. Jindřicha Lechovského **se určuje** částkou 4 114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 1. 2020, č. j. KRPA-11995-12/ČJ-2020-000022-MIG, byl žalobce podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pobytu cizinců“) zajištěn za účelem předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropské unie [Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013 (dále též „nařízení Dublin III“)]. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů ode dne omezení osobní svobody.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Městský soud konstatoval, že z žalobcem uvedených skutečností nebylo možno dospět k závěru, že by žalobce trpěl natolik závažnými a akutními zdravotními problémy, aby vyžadoval okamžitou lékařskou péči a byl považován za zranitelnou osobu. Z žádných soudu známých skutečností nelze dovodit, že by žalobcův zdravotní stav představoval překážku pro jeho zajištění a následné předání do jiného členského státu EU podle nařízení Dublin III. Soud poukázal na skutečnost, že v žádném z úvahu připadajících států (Itálie, Německo, Nizozemsko, Švédsko, Rakousko, Francie) se nevyskytují systémové potíže či nedostatky v azylovém řízení. Jedná se o demokratické státy s fungujícím právním systémem spojeným s dodržováním práv žadatelů o mezinárodní ochranu, včetně fungujícího zdravotnictví. Žalobce pak v řízení nepoukazoval na svůj špatný psychický stav. Ani žalovaný nemohl z jednání žalobce tvrzený špatný psychický stav vyvodit, jelikož mu nic nenasvědčovalo. Námitka žalobce, že mohl být umístěním do zařízení pro zajištění cizinců ohrožen, je obecná a neurčitá, soud ji proto vyhodnotil jako účelovou. Městský soud uzavřel, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci, který má oporu ve spise, a žalovaný svůj závěr o naplnění podmínek pro zajištění žalobce dle ustanovení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců dostatečným, srozumitelným a přezkoumatelným způsobem v rozhodnutí odůvodnil. Plné znění rozsudku městského soudu je přístupné na www.nssoud.cz. a soud na něj pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost. Stěžovatel vyjádřil přesvědčení, že je třeba čl. 21 směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 26. 6. 2016, č. 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále též „směrnice 2013/33/EU“) chápat jako přímo účinný, bez ohledu na to, že nebyl promítnut přímo do zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel brojil proti závěru městského soudu, který neshledal postup žalovaného při vypořádání námitky zranitelnosti stěžovatele za nepřezkoumatelný. Městský soud dle stěžovatele dospěl k závěru o dostatečném zdravotním stavu stěžovatele pouze na základě toho, že byl stěžovatel v minulosti schopen cestovat po území Evropské unie (EU). Stěžovatel však jasně zmínil závažnou nemoc, kterou v současnosti trpí a kvůli které přicestoval do České republiky. Stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2016, č. j. 1 Azs 123/2015 - 47, z nějž vyvodil povinnost žalovaného zjišťovat, zda je stěžovatel zranitelnou osobou, a to přinejmenším od okamžiku, kdy se žalovaný dozvěděl, že je stěžovatel žadatelem o mezinárodní ochranu v členské zemi Schengenského systému, a tudíž je třeba rozhodnout i o osudu jeho žádosti v ČR. Jelikož žalovaný nevyhodnotil důvody nasvědčující existenci závažných zdravotních problémů stěžovatele (přičemž jej mohl ohrozit umístěním do zařízení pro zajištění cizinců, které není koncipováno na péči o závažně psychicky nemocné osoby), zatížil své rozhodnutí vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti, pro kterou nemůže obstát. Poněvadž pak tuto vadu nesprávně vyhodnotil i městský soud, je třeba zrušit rovněž i jeho rozsudek

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Z obsahu spisu vyplynuly následující podstatné skutečnosti.

[8] Dne 8. 1. 2020 byl stěžovatel kontrolován hlídkou policie na adrese Bavorská, Praha, v autobusové zastávce K Fialce v rámci pobytové kontroly, při níž byl vyzván k prokázání totožnosti. Stěžovatel nepředložil žádný cestovní doklad ani povolení k pobytu na území ČR. Byl ztotožněn dle ID karty NDL č. X.

[9] Z evidence EURODAC bylo zjištěno, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany na území EU, a to dne 5. 8. 2014 v Itálii, dne 23. 9. 2014 ve Švýcarsku, dne 29. 10. 2014 v Německu, dne 4. 10. 2016 v Nizozemsku, dne 7. 11. 2017 ve Švédsku, dne 10. 1. 2018 v Rakousku, dne 9. 11. 2018 ve Francii a dne 24. 4. 2019 v Nizozemsku.

[10] Dne 9. 1. 2020 žalovaný vydal rozhodnutí, kterým byl stěžovatel zajištěn za účelem předání podle ustanovení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců na dobu 30 dnů.

[11] Dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření za účelem vycestování, policie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropské unie37); policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i prováženého cizince v případě, že jeho průvoz nelze z objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky*.

[12] Dle § 129 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, a jde-li o průvoz leteckou cestou podle § 152 ve lhůtě do 72 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné*.

[13] Dle § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců *policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí*

útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.

[14] Podle čl. 21 směrnice 2013/33/EU *členské státy zohlední ve vnitrostátních právních předpisech provádějících tuto směrnici zvláštní situaci zranitelných osob, například nezletilých osob, nezletilých osob bez doprovodu, zdravotně postižených osob, starších osob, těhotných žen, osamělých rodičů s nezletilými dětmi, obětí obchodování s lidmi, osob trpících závažnou chorobou, osob s duševní poruchou a osob, které byly podrobeny mučení, znásilnění nebo jiným formám hrubého psychického, fyzického nebo sexuálního násilí, jako jsou oběti ženské obřízky*.

[15] Podle bodu (20) odůvodnění nařízení Dublin III by k zajištění žadatelů o mezinárodní ochranu mělo docházet v souladu se zásadou, že osoba by neměla být zajištěna pouze proto, že žádá o mezinárodní ochranu (srov. též čl. 28 odst. 1 nařízení Dublin III). Zajištění by mělo trvat co nejkratší dobu a podléhat zásadám nezbytnosti a proporcionality. Zajištění žadatelů musí být v souladu zejména s článkem 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků. Řízení podle tohoto nařízení týkající se zajištěné osoby by měla probíhat přednostně a v co nejkratších lhůtách. Pokud jde o obecné záruky ve vztahu k zajištění, jakož i případně podmínky zajištění, měly by členské státy uplatňovat ustanovení směrnice 2013/33/EU rovněž na osoby zadržované na základě tohoto nařízení.

[16] Podle čl. 28 odst. 2 nařízení Dublin III mohou členské státy *zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li vážné nebezpečí útěku na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění přiměřené a nelze účinně použít jiná mírnější donucovací opatření*. Podle odst. 4 *pokud jde o podmínky zajištění a záruky vztahující se na zajištěné osoby, použijí se na provádění přemístění do příslušného členského státu články 9, 10 a 11 směrnice 2013/33/EU*.

[17] Podle čl. 11 odst. 1 směrnice 2013/33/EU by *hlavním zájmem vnitrostátních orgánů mělo být zdraví, včetně zdraví duševního, zajištěných žadatelů, kteří jsou zranitelnými osobami. Jsou-li zajištěny zranitelné osoby, členské státy zajistí, aby byly tyto osoby pravidelně kontrolovány a aby se jim dostávalo odpovídající podpory s přihlédnutím k jejich konkrétní situaci včetně jejich zdravotního stavu*.

[18] Podle čl. 22 odst. 1 směrnice 2013/33/EU *za účelem účinného provádění článku 21 posoudí členské státy, je-li žadatel žadatelem se zvláštními potřebami při přijetí. Členské státy rovněž určí povahu těchto potřeb. Toto posouzení se zahájí v přiměřené lhůtě poté, co byla učiněna žádost o mezinárodní ochranu a může být začleněno do stávajících vnitrostátních postupů. Členské státy zajistí, aby se tyto zvláštní potřeby při přijetí zohledňovaly podle ustanovení této směrnice rovněž v případech, kdy vyjdou najevo až v pozdějším stadiu azylového řízení. Členské státy zajistí, aby podpora poskytovaná žadatelům se zvláštními potřebami při přijetí v souladu s touto směrnicí zohledňovala jejich zvláštní potřeby při přijetí po celou dobu azylového řízení a aby byla jejich situace vhodným způsobem sledována*.

[19] Zdejší soud již v rozsudku ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017 - 55 (který se rovněž týkal zajištění cizince za účelem jeho předání), uvedl, že se jedná o řízení, které je z časového hlediska velmi krátké, neboť žalovaný o případném zajištění cizince musí

rozhodnout do 48 hodin od prvotního omezení na svobodě. S ohledem na uvedené nelze po žalovaném spravedlivě žádat, aby zevrubně a vyčerpávajícím způsobem vyřešil veškeré v úvahu přicházející otázky týkající se situace a stavu cizince a jeho celkového osudu na území členských států. Ostatně, rozhodnutí o zajištění podle citovaného ustanovení je prvním úkonem v řízení. Pokud konkrétní okolnosti dané věci neodůvodňují jiný postup, žalovaný není povinen explicitně se zabývat veškerými hypotetickými (zejm. v okamžiku rozhodnutí o zajištění nepravděpodobnými) scénáři a odhady, jaký bude další osud cizince po zajištění. Rovněž se nelze dožadovat, aby žalovaný výslovně pojednal o veškerých obecných zárukách a podmínkách zajištění, které by členské státy měly uplatňovat podle nové přijímací směrnice. Zevrubné ověření, zda je přemístění cizince do jiného členského státu realizovatelné (z hlediska překážek na straně cizince anebo z jiných důvodů - viz rozsudek SDEU ze dne 16. 2. 2017, ve věci C - 578/16 PPU), probíhá až v samotném řízení o předání cizince. Uvedené samozřejmě neznamená, že žalovaný může rezignovat na své povinnosti zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti a za tímto účelem opatřit dostatečné množství podkladů v rozsahu nezbytném pro posouzení existence podmínek pro zajištění cizince. Žalovaný je v řízení o zajištění podle výše citovaného ustanovení povinen zhodnotit zejména skutečnosti, které jsou mu známé z úřední činnosti či vyplývající z rozhodovací praxe soudů, skutečnosti obecně známé a okolnosti konkrétně zmíněné zajišťovaným cizincem, které jsou podstatné pro rozhodnutí o zajištění.

[20] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje, že je třeba poskytovat zvláštní ochranu zranitelným osobám. K tomuto závěru již ostatně dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27, v němž vyslovil, že „*z § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jehož aplikace je přímo spojena s nařízením Dublin III, a dále z čl. 28 odst. 4 nařízení Dublin III ve spojení s čl. 11 nové přijímací směrnice* (směrnice 2013/33/EU, pozn. NSS) *vyplývá, že v případě zajištění osoby za účelem přemístění podle citovaného nařízení je nezbytné zabývat se její zranitelností - zdravotním a duševním stavem*.“ V tomtéž rozsudku však zároveň konstatoval, že „*je-li osoba zranitelná ve smyslu citovaných ustanovení, bez dalšího to neznamená, že ji nelze přemístit, ani že není možné ji za tímto účelem zajistit. Skutečnost, že relevantní právní předpisy kladou důraz na zvláštní postavení zranitelných osob a přístup k nim, bez dalšího nemůže vést k závěru, že takové osoby jsou a priori vyňaty z působnosti vnitrostátních a unijních předpisů upravujících pobyt cizinců a žadatelů o mezinárodní ochranu na území členských států*.“ V nynější věci nic nenasvědčovalo tomu, že je stěžovatel zranitelnou osobou, přičemž ani on sám před žalovaným nic takového netvrdil. Městský soud ve svém rozsudku správně zdůraznil, že žalovaný mohl při vydávání napadeného rozhodnutí vycházet pouze z informací, které mu byly v době vydání rozhodnutí známy, přičemž stěžovatel do protokolu žádné své závažné zdravotní problémy neuvedl (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27). Ze spisového materiálu vyplynulo, že stěžovatel přijel do ČR požádat o azyl a také proto, že zde chtěl požádat o lékařskou péči. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že je epileptik a pravidelně užívá léky. Dle svého vyjádření však lékaře nenavštěvuje, pouze byl na vyšetření. Od roku 2014 vycestoval do Itálie, Švýcarska, Německa, Nizozemska, Švédska, Rakouska, Francie, zpět do Nizozemska a následně do ČR. Z uvedených skutečností nelze dle soudu dospět k závěru, že by stěžovatel vyžadoval okamžitou lékařskou péči, resp. bylo možno jej bez dalšího považovat za zranitelnou osobu. Nic takového stěžovatel ostatně před žalovaným ani netvrdil. Ze zjištěných skutečností je naopak zřejmé, že stěžovateli jeho zdravotní stav od doby jeho příjezdu na

území Itálie nijak nebránil v cestování mezi různými evropskými státy (od roku 2014 jich navštívil alespoň osm). Městský soud správně vyhodnotil, že ani v současné době nelze z žádných známých skutečností dovodit, že by zdravotní stav stěžovatele představoval překážku pro jeho zajištění a následné předání do jiného členského státu EU na základě nařízení Dublin III, přičemž městský soud správně poznamenal, že ve všech státech, které připadají v úvahu pro předání stěžovatele (Itálie, Německo, Nizozemsko, Švédsko, Rakousko, Francie) se nevyskytují systémové potíže či nedostatky v azylovém řízení, ale jedná se o demokratické státy s fungujícím právním systémem spojeným s dodržováním práv žadatelů o mezinárodní ochranu, včetně fungujícího zdravotnictví. Jestliže stěžovatel dále dovozoval zranitelnost z důvodu svého psychického stavu, konstatuje soud ve shodě s městským soudem, že stěžovatel před žalovaným žádné psychické problémy neuvedl. Existenci takových problémů nelze dovozovat ani z protokolu o podání vysvětlení, jakož ani z dalších částí obsahu správního spisu.

[21] Napadené rozhodnutí žalovaného ani právní závěry městského soudu pak ani nejsou v rozporu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2015, č. j. 1 Azs 123/2015 - 47. V označené věci se zdejší soud zabýval skutkově a právně odlišným případem, v němž stěžovatelce nebyl povolen vstup na území České republiky z důvodu, že se prokazovala pozměněným dokladem totožnosti. Ostatně z předmětného rozsudku lze dovodit i oporu pro závěr, že povinností správního orgánu není bez relevantních indicií zkoumat otázku zranitelnosti osoby. Tomu odpovídá i další judikatura (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 2 Azs 38/2017 - 28). Co se týče námitky ohrožení stěžovatele jeho umístěním v Zařízení pro zajištění cizinců, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v těchto zařízeních je cizincům poskytována zdravotní, sociální i psychologická péče a cizinci jsou v zařízení ubytováni v důstojných podmínkách (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. 5 Azs 223/2017 - 27). Stěžovatel přitom nekonkretizoval, v čem by mohlo ohrožení jeho osoby spočívat.

[22] Nejvyšší správní soud neshledal v rozsudku městského soudu a v rozhodnutí žalovaného ani žádné jiné vady či nezákonnosti, pro které by bylo nutno jejich rozhodnutí zrušit. Zdejší soud se s jejich nosnými závěry zcela ztotožnil a v podrobnostech na něj odkazuje.

V.

[23] Z uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji zamítl.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením nad rámec běžné činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[25] Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 21. 1. 2020, č. j. 2 A 50/2020 - 20, ustanoven advokát Mgr. Jindřich Lechovský, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci stěžovatele Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby ve výši 3 100 Kč (podání kasační stížnosti) a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3 400 Kč. Zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto je odměna navýšena o částku odpovídající této dani (tj. 21 %), kterou je zástupce povinen z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů odvést, tedy o částku 714 Kč. Částka v celkové výši 4 114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. června 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu